ఆదర్శం

కిశోరి

"కామాక్షీ! కామాక్షీ!" సంతోషంగ భార్యను పిలుస్తూ వంటింట్లో అడుగుపెట్టాడు పార్వతీశం

"ఏమిటండీ! ఆ హడావుడీ! అంత గావుకేకలేస్తూ వచ్చారేమిటి? ఏదో కొంప మునిగినట్లు" అంది కామాక్షమ్మ తరిగిన అరటికాయ ముక్కల్ని బాణలిలో వేస్తూ

"అమ్మాయికి సంబంధం కుదిరిందే"

"నిజంగానే? అబ్బాయి దేవూరు? ఎక్కడ పనిచేస్తారు? కట్నమెంత?

"ఆగాగు? ఆత్రంగ ఒక్కసారి అన్ని ప్రశ్నలు వేస్తే ఎలాగే? ఆ చేత్తో వేడి వేడి కాఫీ ఇస్తే అన్ని వివరాలు చెప్తాను" అంటూ వంటింట్లో పీట వాల్చుకుని కూర్చున్నారాయన

పొయ్యిమీది బాణలి దించి గిన్నెలో కాసిని నీళ్ళుపోసి పెట్టింది

"ఇక చెప్పండి" అంటు ఆయన కెదురుగా కూర్చుంది మీనాక్షమ్మ

"కాఫీ త్రాగుతే కానీ చెప్పను" మొండికేశారాయన

"బాగుంది సంబందం" అంటూ మరుగుతున్న నీళ్లలో కాఫీపొడి వేసి దించి, పాలగిన్నె పెట్టింది ఐదు నిమిషాల్లో కాఫీ కలిపి బర్తకిచ్చింది

'నీవూ త్రాగు మరి" అన్నారాయన

ఊహూ ముందు చెవుతే కానీ త్రాగను" అంది మొండిగా అలాగైనా త్వరగా చెపుతారనే ఉద్దేశంతో

అయితే చేపుతానుండు అంటు కాపీ తాగుతూ చెప్ప సాగోరాయన

అబ్బాయి ఈ ఊళ్లోనే స్టేట్ బ్యాంక్‌లో క్లర్క్‌గా పని చేస్తున్నాడు వెనుకా ముందు ఎవరు లేరట మేనమామతప్ప ఆయనే తల్లి తండ్రిలేని ఇతన్ని పెంచి పెద్దచేసి తన కొడుకులతో పాటు బి ఏ దాక చదివించారు చదువు పూర్తయిన సంవత్సరం లో గానే బ్యాంక్‌లో ఉద్యోగం వచ్చింది రెండు నెలల క్రితమే ఇక్కడికి ట్రాన్స్‌పర్ అయిందట కట్నం పైసా అక్కరలేదట మనమ్మాయిని స్కూల్ కెళ్లేటప్పుడు చూశాడట అమ్మాయి నచ్చిందన్నాడట మీ రామారావన్నయ్య చెప్పాడీ విషయాలన్నీ ఇద్దరం కలసి అబ్బాయితో మాట్లాడాము ఈ చైత్ర మాసంలోనే మంచి ముహూర్తం చూచి పెళ్లి సింపుల్‌గా కానివ్వ మన్నాడాబ్బాయి "

ఎంత చల్లని వార్త తెచ్చారండీ తండ్రి ఏడుకొండలవాడా అంతా నీ దయ" మనసులోనే భగవంతున్ని స్మరించింది

ఇంతకూ అమ్మాయి ఏదీ కనబడలేదు?"

ఇద్దరూ సినిమా కెళ్లారు ఆదివారం కదా వెళ్తామని చిన్నది మారాం చేస్తే పిల్చు కెళ్లింది ఆశ "

పార్వతీశం రిటైర్డ్ అవగానే నెలకు రెండువందల జీతంతో బట్టల షాపులో పద్దులు వ్రాయడానికి కుదిరాడు ఆయన రిటైర్డ్ అయిన సంవత్సరంలోనే పెద్దమ్మాయి ఆశాలత ఇంటర్ పూర్తి చేసింది

నృత్య కళా కోవిదకైనా నవ చైతన్యాన్ని కలిగించే
నవ వనితా పక్షపత్రిక కలువబాల! (ఫొటో :- రవిచందర్)

ఇంటర్ అవగానే టీచర్ ట్రైనింగ్ పూర్తి చేసి ఆ వూరిలోనే ప్రాథమిక పాఠశాలలో టీచర్‌గా చేరింది ఆమె జీతమూ పార్వతీశంకు వచ్చే ఫించనుతో ఇల్లు గడుపుకొంటూ బట్టల షాపులో వచ్చే రెండు వందలూ బ్యాంక్‌లో వెయ్యసాగారాయన కూతుర్ల పెళ్ళిళ్ళ కోసం ఆశాకు బ్యాంక్‌లో పని చేసే శేఖర్‌తో సంబంధం కుదిరేనాటికి బ్యాంక్ బ్యాలన్స్ రెండువేలా ఎనిమిది వందలైంది ఆ డబ్బుతో ఆశా పెళ్ళి క్లుప్తంగా జరిపించేశాడు పార్వతీశం

ఆదర్శం

మంచి రోజు చూసి కామాక్షమ్మ పార్వతీశం ఇద్దరూ ఆశాలతను అత్తవారింట్లో దిగవిడచి వచ్చారు శేఖర్ ఉంటున్న ఇల్లు కాస్త చిన్నదే అయినా ఒక హాలు వంటగది బాత్‌రూమ్ లెట్రిన్‌లతో సౌకర్యంగా ఉంది ఇద్దరే కనుక ఇల్లు సరిపోతుంది శేఖర్ తనే వంట చేసుకునేవాడు కనుక వంటింట్లో సామాగ్రి గ్యాస్ స్టవ్ గ్రైండర్‌తో సహా అన్ని సౌకర్యాలు ఉన్నాయి నాలుగేండ్ల నుంచి బ్యాంక్‌లో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు కనుక అన్ని సమకూర్చుకున్నాడు స్కూటర్ కూడ కొన్నాడు బ్యాంక్‌లో ఐదువేలదాకా బ్యాలెన్స్ కూడ ఉంది వంటింట్లో అన్ని వసతులూ చూడగానే కూతురి అదృష్టానికి మురిసిపోయింది కామాక్షమ్మ ఆశా మనసు కూడా హాయిగా ఉంది గ్యాస్ స్టవ్ కాబట్టి త్వరగా వంట ముగించుకుని స్కూలుకు వెళ్ళవచ్చునని వంటింట్లో అన్ని నీట్‌గా సర్ది ఉండటంతో కామాక్షమ్మకు అక్కడ ప్రత్యేకంగా సర్దే పనిలేదు ఆ రాత్రికి అందరూ తమ ఇంట్లోనే భోజనాలు చేయాలని పట్టుపట్టడంతో కామాక్షమ్మ ఆశా వంట పనిలో మునిగారు ఆశా చెల్లెలు జయమాత్రం హాల్లోని అలమరలో బావగారు నీట్‌గా సర్దిపెట్టిన నవలల మీద దాడి చేసింది అందులో ఎక్కువగా విశ్వనాథ సత్యనారాయణ వారివి ముప్పాళ రంగనాయకమ్మ యద్దనపూడి మాదిరెడ్డి అరెకపూడి కావిలిపాటి విజయలక్ష్మిగార్ల నవలలున్నాయి మిగిలినవి వేరే రచయితలవి రచయిత్రులవి ఉన్నాయి

బావగారూ మీ హాబిట్స్‌న్ని నాకు బాగా నచ్చాయండి ఏవి చూసినా నీట్‌గా సర్దారు అంది శేఖర్‌ను మెచ్చుకుంటు విశ్వనాథవారి పునర్జన్మ పుస్తకం తిరగేస్తూ

ఆమె మాటలకు పెద్దగా నవ్వాడు శేఖర్ బావగారు అంత పెద్దగా నవ్వే మాట తనేమందో అర్థం కాలేదు జయకు ఆ అర్థం కాని జయ ముఖం చూచిన శేఖర్

నీకు నచ్చేదేమిటి మీ అక్కకు నచ్చాలికాని అన్నాడు నవ్వుతూ

బావగారి మాటలకు అర్థం గ్రహించిన జయ ముఖం ఎర్రబడింది సిగ్గుతో వారి మాటలు వంటింట్లో నుంచి వింటున్న కామాక్షమ్మ ఆశ కూడా నవ్వుకున్నారు

ఆ రాత్రి అందరి భోజనాలు అవగానే తమలపాకులు తెమ్మని భర్తకు పురమాయించింది కామాక్షమ్మ

స్కూటరుందిగా నే వెళ్తొస్తాను మీరుండండి అంటూ డ్రస్ చేసుకొని వెళ్ళిపోయాడు శేఖర్

కామాక్షమ్మ పార్వతీశం ఆశ బయట వరండాలో కూర్చున్నారు జయ మాత్రం హాల్లో నవల చదువుతూ కూర్చుంది

శేఖర్ బయటికి వెళ్ళగానే ఆశ తండ్రితో-

నాన్నా! ఈ నెల నుంచి జీతం మొత్తం ఈయనకే ఇవ్వమంటారా?

ఆ మాటలకు చిన్నగా నవ్వాడు పార్వతీశం

అదేమిటమ్మా అలా అడుగుతావు? ఆయనకీయక నాకిస్తావా? పిచ్చి తల్లీ వివాహ మయిపోగానే నీవు నీకు సంబంధించిన ప్రతి ఒకటి అతని సొత్తే కదమ్మా

అందుకేనన్నమాట ఆదర్శం పేరుతో కట్నం తీసుకోనన్నది

అలా అనకమ్మా! నీకు ఉద్యోగం ఉన్నా పదివేలకు తక్కువ కాకుండా ఎవరూ కట్నం అడగలేదు. ఉద్యోగం చేస్తున్నందుకు పదివేలు. అదీ లేకపోతే నలభై యాభై వేలకు గాని తూగలేదు ఇంతవరకు నేను చూచిన సంబంధాలలోని పెళ్లి కొడుకులు కానీ కట్నం లేకుండా లాంఛనాలు లేకుండా సింపుల్‌గా నీ పెళ్లి జరిగి పోయిందంటే ఇది తప్పకుండా అతని విశాల హృదయానికి చిహ్నం కదమ్మా ఇక మా సంగతులంటావా? ఈ సంవత్సరంతో జయ ఇంటర్ పూర్తి చేస్తుంది దాన్ని కూడా ట్రైనింగ్‌కే పంపుతాను ఉన్న దాంట్లో ఎలాగో ఇల్లు గడపక తప్పదుకదా! ఉదయం, రాత్రి ట్యూషన్లు చెప్పుకుంటాను ఇవన్నీ నీవు ఆలోచించి మనసు పాడు చేసుకోకు అబ్బాయి రత్నం లాంటివాడు ఏ చెడ్డ అలవాట్లులేవు సంతోషంగా కాపురం చేయమ్మా అన్నారాయన కూతురి తల నిమురుతూ

తండ్రి మాటలకు మనసు కలత చెందింది ఈ వయసులో పాపులో పద్దులు వ్రాస్తూ మళ్లీ ట్యూషన్లు చెప్పుకుంటూ తండ్రి ఆరోగ్యం పాడై పోతుంది ఈ మాటే అతనితో అంది అలా అంటున్నప్పుడు ఆమె కళ్లలో లీలగా తడి మెరిసింది

పిచ్చి తల్లీ! బాధపడకు ఆడపిల్లలను కన్నాక తప్పదు తల్లీ దాన్ని ఓ అయ్య చేతిలో పెడితే మాకిక నిశ్చింత తిన్నా, తినకపోయినా అడిగేవారుండరు ఆ వచ్చే పింఛను డబ్బుతో మా జీవితాలు గడవకపోవు " అంటూ ఆశా కళ్లలో కన్నీళ్లను చూచి ఆమె తలను గుండెల హత్తుకున్నారు

"బెంగపడకమ్మా! నిన్ను మంచి చోట ఇవ్వగలిగాను ఆ తృప్తి చాలు నాకు నీకు సుఖంగా, సంతోషంగా ఉంటే ఎన్ని కష్టాలైనా ఎదుర్కోగలను నేను బిడ్డల సుఖ, సంతోషాల కన్నా తల్లి దండ్రులు వేరే కోరే దేముందమ్మా' అంటూ ఓదార్చారు తండ్రి ఓదార్పుతో ఆశ దు ఖం ఉధృతమైంది

అంత వరకు తండ్రి కూతుర్ల సంభాషణ వింటున్న కామాక్షమ్మ ఆశ వీపు తట్టి ఆశా ఏడ్వకు మంచి భర్త దొరికినందుకు సంతోషించు మా గురించి ఆలోచిస్తూ మనసు పాడు చేసుకోకమ్మా! అబ్బాయి వచ్చేస్తాడు లే! వెళ్లి ముఖం తుడుచుకో అంది జీరబోయిన కంఠంతో

ఆశా బలవంతంగా లేచి వెళ్లి కళ్లు తుడుచుకుంది

శేఖర్ రాగానే అందరూ తాంబూలాలు వేసుకున్నారు రాత్రికి అక్కడే పడుకోమని శేఖర్ చెప్పాడు కానీ ఇల్లు చిన్నది వెళ్తామంటూ లేచారు ఇల్లు దూరమవడం చేత రిక్షా పిల్చుకువచ్చి కామాక్షమ్మను జయను అందులో వెళ్లమని, ఆశాను తలుపు వేసుకొమ్మని చెప్పి తన స్కూటర్‌పై పార్వతీశంను ఎక్కించుకుని బయలుదేరాడు శేఖర్

ఆదర్శం

* * . *

తనను ప్రాణంకన్నా మిన్నగా ప్రేమించే భర్త సమక్షంలో రోజులు త్వర త్వరగా గడచి పోతున్నట్లు భావించింది ఆశ ఆశ కాపురానికి వచ్చిన తర్వాత పని మనిషిని మాన్పించింది శేఖర్ ఉండనివ్వమన్నా వినకుండా ఇద్దరి వంటకు ఎన్ని గిన్నెలు పడతాయి? నేను తోముకోగలను లెమ్మన్నది మరి మారు మాట్లాడ లేక పోయాడు ఆమె గిన్నెలు తోమేస్తుంటే వద్దని వారిస్తున్నా వినకుండా కడిగేవాడు వంట చేస్తుంటే కూరలు తరిగివ్వటం, బియ్యం కడిగి పెట్టడం, గ్రైండర్‌లో పొడులు వేసివ్వడం ఇలా హెల్ప్ చేసేవాడు ఆమె చేయవద్దన్నా వినేవాడుకాదు

ఏం? చేస్తే తప్పేం ఉంది నీవు రాక ముందు నేను చేసుకోలా? అప్పుడు బ్యాంక్ కెళ్లి వచ్చి ఈ పనులన్నీ చేసుకోవాలంటే ఎంత విసుగ్గా ఉండేదో నాకు బాగా తెలుసు నీవు ఉద్యోగం చేసేదానివి నీకూ అలాగే ఉంటుంది కాబట్టి ఇద్దరూ కలసి త్వరగా వంట పూర్తిచేసుకుని కాసేపు రెస్ట్ కూడా తీసుకొని మనం బయటికి వెళ్లచ్చు నేను మాత్రం ఖాళీగా కూచుని చేసేదేముంది " అని అనేవాడు

అతనాలా అంటుంటే ఆశకు అమితమైన ఆనందంతో నోటి మాట రాలేదు తను నిజంగా చాలా అదృష్టవంతురాలు భార్యలను మాటలతో, చేతలతో బంధించే భర్తలను తను చాలామందిని చూసింది అందుకే పెళ్లి అనగానే భయంవేసింది కానీ ఈ 20వ శతాబ్దంలో అందునా భారత దేశంలో నిసలైన ఆంధ్రుల ఆడ పడుచుగా తమ తల్లిదండ్రులను ఎదిరించలేక కిమ్మనకుండా పెళ్లికి ఒప్పుకుంది అందరు పురుషులు ఒకలాగ ఉండరని, భార్యను ప్రాణంలా చూసుకునే భర్తలు కూడా ఉన్నారని కాపురానికి వచ్చిన తర్వాత తెలుసుకుంది

వంట పూర్తవగానే ఇద్దరూ ఒకేసారి భోంచేస్తారు స్కూలు దూరం కావడంతో చిన్న బాక్స్ మధ్యాహ్నానికి కాస్త పెరుగన్నం తీసి కెళ్తుంది ఆశ శేఖర్ మాత్రం ఆఫీస్ క్యాంటిన్‌లోనే టిఫిన్ తీసుకుంటాడు తొమ్మిదింపావు కాగానే ఇద్దరూ ఇంటికి తాళంవేసి స్కూటర్‌పైన బయలుదేరుతారు ఆశను స్కూల్ దగ్గర విడిచి శేఖర్ బ్యాంక్‌కి వెళ్లిపోతాడు

ఆదివారం మాత్రం ఉదయాన్నే టిఫిన్ ముగించుకొని ఆశా, శేఖర్‌లు పార్వతీశం ఇంటికి వెళ్తారు మధ్యాహ్నం భోజనాలు చేసి కుటుంబ సభ్యులంతా బాతాఖానీ కొట్టడమో లేక ఆశ, తండ్రి, బావ మరదలు పార్ట్‌నర్స్‌గా ఉండి క్యారమ్స్ ఆడడమో చేస్తూ సాయంత్రం వరకు కాలం గడుపుతారు సాయంత్రం కాగానే అందరినీ వద్దంటున్నా సినిమాకు బయలుదేర దీస్తాడు శేఖర్

అల్లుడి రాకతో ఇంటికి సందడి వచ్చింది అంటుంది కామాక్షమ్మ శేఖర్‌ను మురిపెంగ చూస్తూ

ముందొచ్చిన చెవులకంటె వెనొకొచ్చిన కొమ్ములు వాడంట ఇద్దరు ఆడ పిల్లలం మేము ఉండగా అల్లుడిగారి రాకతో ఇంటికి సందడి వచ్చిందట అని దెప్పుతుంది ఆశ

"అత్తయ్య మీ అమ్మాయి నన్నన్నారని ఉడుక్కుంటుంది కానీ ఓ విషయం చెప్పనా మీ అమ్మాయి మా యింటికొచ్చినప్పటినుంచి నాకు ఎలక్ట్రిసిటీ చార్జ్ లేదు తెలుసా ఇంతకుముందు నెల కొకసారి ఆ బిల్ కట్టలేక చస్తుంట ఇప్పుడు ఈవిడగారి రాకతో లైట్ వేసే పని లేదసలు అంతటి వెలుగు నింపింది మీ అమ్మాయి నా ఇంట్లో అంటు నవ్వు పెదవుల మధ్య దాచుకుంటు సీరియస్‌గా అన్నాడు శేఖర్

ఓ బావ ఫెంటాస్టిక్ జోక్" అంటూ విరగబడి నవ్వింది జయ

ఆశకు నవ్వు వచ్చినా భర్త అన్న మాటకు ఉడుక్కుని కోపంగ లోపలికి వెళ్లిపోయింది

ఇలా ప్రణయ కలహాలతో నెల రోజులు నిముషంలా గడచి పోయాయి

ఆరోజు ఇరవై తొమ్మిదో తారీఖు శేఖర్‌కు జీతాలిచ్చారు జీతం రాగానే ఆశాకిచ్చాడు

"ఇదేమిటి? నా చేతి కిచ్చారు? ఆశ్చర్యపోతూ అడిగింది ఆశ

"నీ కివ్వక ఎవరి కిమ్మంటావు ఇకనుంచి ఇంటి ఖర్చులూ లెక్కలూ చూసుకునే బాధ్యత తమరిదే" అన్నాడు శేఖర్ నవ్వుతూ

"అమ్మ బాబోయ్! పెద్ద బాధ్యతే అప్పజెప్పారు నాకు" అది తనూ నవ్వుతూ

"చూడమ్మాయ్! నాకు రోజు అర్ధ రూపాయి కావాలి" అన్నాడు సీరియస్‌గా అతనూ అంటుంటె "అమ్మా! నాకో పది పైసలివ్వవూ చాక్‌లెట్ కొనుక్కుంటానని" పసి పిల్లాడన్నట్లనిపించి పక్కున నవ్వింది

"ఏమ్మా! అర్ధ రూపాయి పెట్టి చాక్‌లెట్ కొనుక్కుంటావా?" అంది హాస్యంగా

"చాక్‌లెట్ కొనుక్కోడానికి నేను చిన్న పిల్లాడినా?" అంటూ మూతి ముడుచుకున్నాడు

"కాక మీ రడిగేతీరు అలాగే ఉంది అలా ముద్దుగా ముఖం పెట్టి అడుగు తూంటె అలాగే అనిపించింది "

"అంత ముద్దు వస్తే పెట్టేసుకోరాదూ నేను వద్దన్నానా?" అంటూ చిలిపిగా తన చెంపను ఆమె ముఖం దగ్గర పెట్టాడు

"ఛీ పొండి చిలిపితనం ఎక్కువయిపోయింది" అంటూ సున్నితంగా అతని చెంపపై దెబ్బ వేసింది

"ఇప్పుడు కాకపోతే ఇంకెప్పుడు చూపించాలోయ్

చిలిపితనం" అంటూ తనే ఆమెను దగ్గరకు లాక్కొని ముద్దు పెట్టుకున్నాడు

"ష్ . తలుపు తెరిచే ఉంది" అంటూ మెల్లగా అతని చేతుల్లోంచి విడిపించుకుంది

"పోనీ తలుపు మూసెయ్యనా? అంటు వెళ్ళబోతున్న అతన్ని షర్ట్ కాలర్ పట్టి ఆపింది

"ఇంతకూ మీ కర్ఛ రూపా యెందుకంట రోజా?" మాట మారుస్తూ అడిగింది సందేహంగా

"ఎందుకా? ఈ దేవిగారికి పూలు తేవడానికి! తెచ్చి పూజ చేయడానికి' అన్నాడు ఆమె తలపై పూలు చల్లుతున్నట్లు అభినయిస్తూ

"చాల్లెండి ఎవరైనా వింటే నవ్వుతారు ఊసుపోక ఏవో కబుర్లలో నాకు పూలంటి ఇష్టమని చెప్పానని రోజూ పూలు పట్టుకు రమ్మనా అర్థం" అంది నవ్వుతూ

"నవ్వుతే నవ్వనీ – కుళ్ళుకుంటారు" అంటూ గుమ్మం తలుపువేసి వచ్చి ఆమెను చేతులతో చుట్టి వేశాడు ఆమె ఏదో మాట్లాడబోతుంటే మరి మాట్లాడనివ్వలేదు

* * *

ఆశాకు ఆ రోజు జీతా లిచ్చారు ఆమె మనసు కలవరపడింది ఈ జీతం శేఖర్ కివ్వక తప్పదు పుట్టింటి పరిస్థితులు గుర్తుకు రాగానే ఆమె గుండెల్లో ఏదో తెలియని బాధ మొదలైంది ఆకాశాన్నంటే ధరలున్న ఈ కాలంలో తండ్రి పించను, షాపుల్లో వచ్చే రెండు వందలతో ముగ్గురు నెలంతా ఎలా గడుపుతారు? అర్ధాకలితో అలమటించక తప్పదు తన వాళ్ళు తనేమో ఇంత సుఖంగా ఉంది ఇలా అనుకోగానే ఆమె మనసెలాగో అయిపోయింది ఎలా ఇంటికి వచ్చిందో ఆమెకే తెలియదు రాగానే ముఖం కూడా కడుక్కోకుండా వాకిలి చేరవేసి, పుస్తకాలు, పర్స్ టేబుల్ పైన పడేసి మంచంపైన వాలిపోయింది తలనొప్పి అనిపించింది అయినా కాఫీ కూడా పెట్టామనే మూడ్‌లేక అలాగే ఆలోచిస్తూ పడుకుంది

అదేమిటి ఆశా! ఏమైంది అలా మంచంకు అడ్డంగా పడుకున్నావు? ఆదుర్దాగా వంగి ఆమె నుదుటిపై చెయ్యి వేసి చూశాడు, జ్వరంగాని వచ్చిందేమోనని

శేఖర్ వచ్చింది కూడా గమనించలేనంతగా ఆలోచిస్తున్న తన ఆలోచనలను ప్రక్కన నెట్టి "ఏమి లేదు కాస్త తల నొప్పిగా ఉంటేను పడుకున్నాను" అంటూ లేవబోయింది

"ఆ ఆ లేవకు పడుకో కాఫీ తీసుకుని వస్తాను" అంటూ ఆమెను వారించాడు

బట్టలు మార్చుకొని కాళ్ళు ముఖం కడుక్కొని వంటింట్లో కొచ్చి గ్యాస్ వెలిగించి నీళ్ళు పెట్టాడు ఫిల్టర్‌లో కాఫీ పొడి వేసి నీళ్ళు మరగగానే అందులో నీళ్ళు పోసి మూత పెట్టాడు ఈలోగా పాలమ్మాయి పాల చెంబు ఇచ్చి వెళ్ళింది పాలు గిన్నెలో పోసి 'సిమ్ మీద పెట్టి వచ్చి ఆశాను లేపాడు

"ఆశా లే లేచి ముఖం కడుక్కో కాస్త ఫ్రెష్‌గా ఉంటుంది" అన్నాడు

ఆశా లేచి వెళ్ళి ముఖం కడుక్కొని వచ్చింది ఆమె ముఖం కడుక్కొని తడుచుకుంటుండగా బొట్టు, కాటుక పౌడరు, అద్దం దువ్వెన తెచ్చి మంచంపై రెడీగా ఉంచాడు

"ఎందుకండీ మీకీ శ్రమ ఎంత తల నొప్పయితే మాత్రం అద్దం ముందు కూర్చుని తల దువ్వుకోలేనా మీరు నన్ను మరీ చిన్న పిల్లను చేస్తున్నారు"

'మనకు పిల్లలయేదాకా నీవు నాకు చిన్న పిల్లవే ఎలాగైనా నీవు నా కంటి చిన్నదాన్వే కదా నీవు జడ వేసుకుంటుండు నేను ఈలోగా కాఫీ పట్టుకొస్తా -నంటూ వంటింటి వైపు నడిచాడు

అతను కాఫీ కలుపుకొని తెచ్చేసరికి జడ వేసుకొని బొట్టు పెట్టుకుంది

వెరీగుడ్! ఆడవాళ్ళ ముస్తాబు త్వరగా తెమలదని ఏ వెధవ అన్నాడో కానీ వాడికి నిన్ను చూపించి నాలుగు తన్నాలి నవ్వుతూ అంటూ ఆమెకు గ్లాసు అందించి ఒక శారిడన్ తెచ్చి ఇచ్చి వేసుకోమని ఆమె ప్రక్కనే కూర్చున్నాడు

కాఫీ రుచి చూసిన ఆశ అచ్చా మీరు చేసిన కాఫీ చాల బాగుంది అంది నవ్వుతూ మెచ్చుకోలుగా

మరీ ఇక రోజు నన్నే చేసివ్వమంటావా ఏం? అన్నాడు భయం నటిస్తూ

చీ పొండి, నేను ఏది మాట్లాడినా మీకు విడ్డూరంగానే ఉంటుంది మీరు అంత భయపడాల్సిన పని లేదు లెండి" అంది నవ్వుతూ

పిచ్చీ , తమాషా కన్నానులే, అదో పెద్ద పనా భయపడడానికి ప్రతీ రోజు నీకు నేనే కలిపిస్తాను కానీ ఈ పూటకి వంటింటి చాయలకు కూడా రాకుండ బుద్ధిగా పడుకో' అంటూ లేవబోయాడు

నిదానంగా ఇద్దరం కలిసే చేద్దాము కాసేపు కూర్చోండి అంటూ అతన్ని కూర్చోబెట్టి అతని వడిలో తల పెట్టుకుని పడుకుంది

అతను ప్రేమగా తల నిమర సాగాడు ఆ స్పర్శతో మధ్యాహ్నం నుంచి అనుభవిస్తున్న బాధంతా మాయమైంది అలా పడుకున్న ఆమెకు ఎప్పుడు నిద్ర పట్టిందో తెలియలేదు ఎనిమిదిన్నర అవుతుండగా అతను తట్టి లేపితే లేచింది అప్పటికే వంట ముగించేశాడు

అయ్యో ! వంట కూడా చేసేశారా! నన్ను ఎందుకు లేపలేదు అంటూ తన మొద్దు నిద్రను తిట్టుకుంటూ లేపనందుకు అతనిపై చిరుకోపం ప్రదర్శించింది

పసితనపు అమాయకత దోబూచులాడుతున్న ఆ ముఖాన్ని, దిండుపై తల ఆన్చి నిద్రిస్తున్న నిన్ను లేపితే పాపం వస్తుందేమోనని లేపలేదు కానీ ముందు వెళ్ళి ఆ నిద్ర ముఖాన్ని కడిగిరా భోంచేద్దాం అంటూ చిరునవ్వుతో ఆమెను బాత్ రూమ్ వైపు త్రోశాడు

ఇద్దరూ భోంచేశాక అతను కంచాలు తీయబోతుంటే కోప్పడి తనే తీసింది భోజనాలయ్యాక తన జీతం సంగతి గుర్తుకు వచ్చి జీతం అంతా అతని చేతి కిచ్చింది

ఈవేళ జీతా లిచ్చారా అంటూ డబ్బు తన షర్ట్ జేబులో పెట్టాడు

తను వెళ్ళి పడక చేరింది అతను లైట్ తీసేసి బెడ్ లైట్ వేసి మౌనంగా పడుకున్నాడు అతనా డబ్బు గురించి ఏమైనా మాట్లాడుతాడేమోనని ఎదురు చూసింది కానీ అతనా డబ్బు గురించి ఏమి మాట్లాడక పోయేసరికి ఆమె మనసులో మళ్ళీ బాధ చోటు చేసుకుంది అతను ఏవో తన బ్రాంచ్‌కు వచ్చిన డబ్బు కూడా సరిగ్గా లెక్క పెట్టుకోలేని అమాయక ప్రజానీకాన్ని గురించి చెపుతుంటె తను

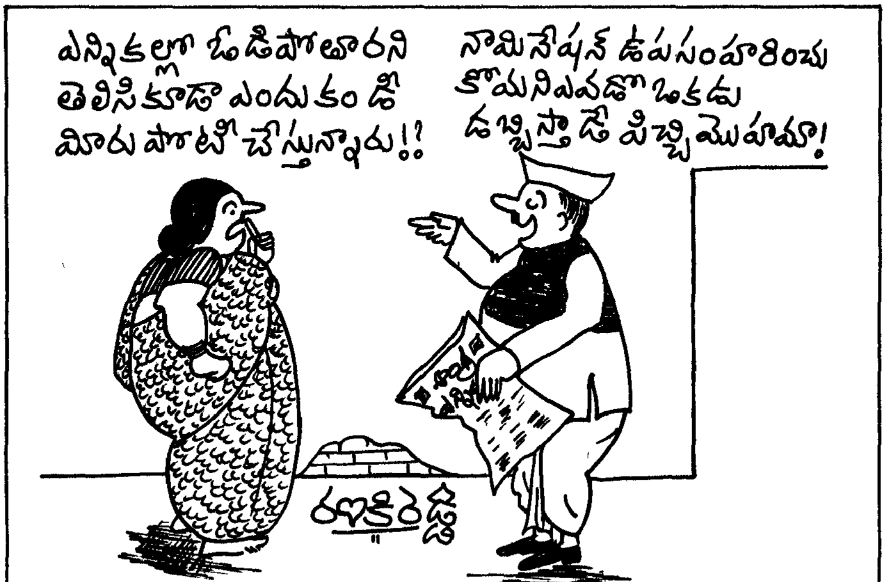

మెల్లగా ఊకొడుతూ నిద్ర నటించింది ఆమె నిద్ర పోయింది పాపం ఈవేళ తల నొప్పిగా ఉంటందని ఎలాగై పోయిందో అనుకుంటు అతను అటు వైపు తిరిగి పడుకున్నాడు ఆ రాత్రంతా ఆమెను నిద్రాదేవి కరుణించలేదు పరి పరి విదాల ఆలోచిస్తూ ఏ మూడు గంటల వేళో నిద్రపోయింది

*　　　*　　　*

ఉదయం కాఫీ త్రాగాక పనుందంటూ స్కూటరు తీసుకుని బయటికి వెళ్ళిపోయేడు శేఖర్ ఎన్నడూ లేంది ఉదయాన్నే బయటకు వెళ్తున్న అతన్ని చిత్రంగా చూచింది ఆశ నిద్ర లేమిచేత కళ్ళు మంటలు పుడుతున్నాయి రోజు వంటలో సాయం చేసే అతను ఈ రోజు వుదయాన్నే వెళ్ళడంతో వంట పనంతా తను ఒక్కతే చేసుకోవడం శ్రమ అనిపించినా, 'అతను ఉదయాన్నే ఎందుకెళ్ళారా అని ఆలోచిస్తూ తొమ్మిది గంటలకంతా వంట ముగించింది ఏదైనా పని ఉంటె తనతో చెప్పి ఉండచ్చుకదా? ఎందుకిలా ఎందుకైంది చెప్పకుండా వెళ్ళాడో అర్థం కాలేదామెకు తొమ్మిదీ పది అవుతుండగా అతను వచ్చాడు

బయటికి వెళ్ళేటప్పుడు ఎక్కడికి అని అడగడం మంచిదికాదు వస్తూనే ఎక్కడికి వెళ్ళింది చెపుతారులే ' అని సరిపెట్టుకున్న ఆమెకు అతను మాట్లాడకుండ భోజనానికి కూర్చోవడంతో ఇప్పుడు ఎక్కడికి వెళ్ళారు అని అడగడానికి అబిమానం అడ్డు వచ్చి మౌనంగా భోజనాలు పెట్టసాగింది ఆశ బోంచేసేటప్పుడన్న అతను ఎక్కడికి వెళ్ళింది చెపుతాడని ఆశించింది ఆశ ఎంతో ఆశతో కానీ ఆమె ఆశ నిరాశ చేశాడప్పుడు కూడా గబగబ భోంచేసి లేచాడు శేఖర్

'త్వరగా భోజనం కానీయ్ ఆశా మనకు టైమయింది కదా అంటూ త్వరపెట్టసాగాడు శేఖర్

ఆలోచనలు ప్రక్కన పెట్టి భోజనం చేయసాగింది ఆశ అంతలోపు ఆయన పెరుగన్నం బాక్స్‌లో పెట్టసాగాడు ఆమె భోజనం ముగించి వంటిల్లు సర్దేలోగా శేఖర్ డ్రస్ చేసుకుని స్కూటర్ బయటికి తీశాడు ఆశ ఇంటికి తాళం వేసి మౌనంగా స్కూటర్ ఎక్కింది అతను కూడా ఏమి మాట్లాడించలేదు అతను కూడ అంతే మౌనంగా స్కూల్ దగ్గర దింపి వెళ్ళిపోయాడు

ఆ పూట పిల్లలకు కూడా పాఠాలు చెప్పలేక పోయింది మధ్యాహ్నం అన్నం కూడ తినాలనిపించలేదు మధ్యాహ్నం రెండు పీరియడ్స్ తీసుకుని తల నొప్పంటూ హెడ్‌మిస్ట్రస్‌తో పర్మీషన్ తీసుకుని బయటికి వచ్చింది అప్రయత్నంగా ఆమె కాళ్ళు పుట్టింటి వైపు నడిచాయి

అనుకోకుండ వచ్చిన కూతుర్ని చూచి ఆనందపడి ఎదురు వచ్చింది కామాక్షమ్మ

'ఏమ్మా? నీ వొక్క దానివే వచ్చావు? అల్లుడుగారేరి? నీకు ఈవేళ స్కూల్ లేదా' అంటూ ప్రశ్నలు వేసింది స్కూల్ టైమ్‌లో వచ్చిన కూతుర్ని అంత

సంతోషంలోను కాస్తంత సందేహంగా అడుగుతూ

తల నొప్పిగా ఉంది కాఫీ ఇవ్వమ్మా అంది ఆశ చేతిలోని పుస్తకాలు, పర్స్ టేబుల్‌పైన పడేసి మంచంపైన వాలిపోయింది

కాఫీ కలిపి కూతురు చేతి కిస్తూ మళ్ళీ అడిగింది కామాక్షమ్మ అల్లుడు రాని కారణం

ఆయనకు బ్యాంక్‌లో ఆడిటర్స్ వస్తారట లేట్ అవుతుందంటే నేనిలా వచ్చాను అంది ఆశ కళ్ళు మూసుకుంటూ

అదేమిటి ఆశా వేళకానివేళ ఏమిటి నిద్ర వెళ్ళి ముఖం కడుక్కో

నిద్ర పోవడం లేదు లేమ్మా! కాస్త అలసటగా ఉంది అంది కళ్ళ కడ్డంగా చేతు లుంచుకుని పడుకుంటూ

ఆమె మనసులో పరిపరి విధాల పోతుంది తన జీతం గురించి అమ్మ అడగలేదు అడగదు కూడ కానీ ఇకనుంచి వారి జీవితాలు ఎలా వెళ్ళబోతాయి? ఇలా ఆలోచిస్తూ మెల్లగా నిద్రలోకి జారిపోయింది ఆశ

రాత్రి ఎనిమిది గంటలకు పనిమీద పొరుగూరు వెళ్ళిన పార్వతీశం ఇంటికి వచ్చాడు ఇంట్లో కూతుర్ని చూచి సంతోషించాడు కానీ అలా ఆ సమయంలో నిద్రపోతున్న కూతుర్ని చూచి జ్వరం వచ్చిందేమోనన్న సందేహంలో నుదురుపై చేయివేసి చూశాడు ఆ స్పర్శకు మెలుకువ వచ్చింది ఆశకు

అబ్బా! ఎంత చీకటిపడింది ఇంతసేపు నిద్రపోయానా అనుకుంటూ కళ్ళు నులుముకొని తండ్రిని చూచి,

అరే! మీరా నాన్నా! ఊరికి వెళ్ళారని అమ్మ చెప్పింది అప్పుడే వచ్చేశారా' ఆశ్చర్యంగా అడిగింది తండ్రిని

అప్పుడే ఏమిటమ్మా! టైం ఎంతయిందనుకుంటున్నావు ఎనిమిదయింది ' అన్నారాయన అంటూనే కాళ్ళు కడుక్కుని వస్తానంటూ లేచి వెళ్ళారు

ఆమె కూడ లేచింది ముఖం కడుక్కోడానికి అక్కడే చైర్‌లో కూర్చుని చదువుకుంటున్న జయ అదేమిటక్కా! అంతగా నిద్రపోయావు నేను కాలేజినుంచి వస్తూనే నిన్ను చూచి నిద్రలేపుదామంటే అమ్మ లేపద్దు అని చెప్పింది నీవు ఎప్పుడు నిద్ర లేస్తావా అని ఎదురు చూస్తున్నా అంది

రాత్రంతా తల నొప్పిగా ఉండి నిద్రపోలేదు వుండు ముఖం కడుక్కుని వస్తాను అంటూ లోని కెళ్ళబోయింది

త్వరగా రా అక్కా అప్పటినించి నీకోసం ఎదురు చూస్తుంటే

జయా! నీకు ఎక్జామ్స్ దగ్గరగా వచ్చాయి కదా! ఇంకా కొసేపు చదువుకో తర్వాత మాట్లాడుకుందాము అంటూ వెళ్ళింది

పార్వతీశం ముఖం కడుక్కుని వెళ్ళి వరండాలో కూర్చున్నారు ఆశ ముఖం కడిగి బొట్టు మెట్టుకుంటుండగా అమ్మా ఆశా ఇలారా అని వరండాలోనించి తండ్రి పిలుపు విని వరండాలో కెళ్ళింది ఆశ

ఆశా! ఇలా రా అమ్మా అంటూ తన ప్రక్కన చోటు చూపించాడు

అమ్మతో ఆడిటర్స్ వస్తారని ఆయన లేట్‌గా వస్తారని నీవు ఇక్కడికి వచ్చినట్లు చెప్పావట నీవు ఇక్కడికి వచ్చేది ఆయనకు చెప్పావా?" అనుమానంగా అడిగారాయన కూతురి ముఖంలోకి చూస్తూ

లేదు నాన్నా! అంది తల వంచుకొని

ఎందుకు చెప్పలేదు

ఏంలేదు స్కూల్‌నుంచి అనుకోకుండ ఇలా వచ్చేశాను

సరే అలాగే వచ్చావు మరి నీ ముఖం ఏమిటి అలాగుంది నావద్ద కూడా దాపరికమా? నీ ముఖం చూస్తుంటే ఏదో జరిగినట్లుంది నా క్కూడా చెప్పవా? చెప్పమ్మా!

అహ ఏం లేదు నాన్నా' అంది తడబడుతూ రాత్రినుండి తను మనసులో పడుతున్న బాధనంతా తండ్రికి చెప్పేసింది ఆయన మరి మరి అడిగేసరికి

'పిచ్చి ఆశా! ఇదంతా మనసులో పెట్టుకొని బాధపడుతూ కూర్చున్నావా? శేఖర్ నిజంగా రత్నంలాటి వాడమ్మా! అలాటి అల్లుడు దొరకడం నా అదృష్టం అంటున్న తండ్రివైపు చిత్రంగా చూసింది

అవునమ్మా! ఉదయాన్నే శేఖర్ మనింటికి వచ్చి నీ జీతం ఇచ్చి వెళ్ళాడు

ఏమిటీ ఆశ్చర్యంగా చూసింది

అవునమ్మా! నేను వద్దని ఎంత చెప్పినా వినలేదతను ఏమన్నాడో తెలుసా? మామగారూ! మీ రెన్నో ఆశలు పెట్టుకుని ఆశను చదివించారు కూతురిని కూడా కొడుకులా బావించి చదివించి ఉద్యోగం కూడా ఇప్పించారు కొడుకులు లేని మీకు నేను కొడుకుతో సమానమేగా మీ కష్టసుఖాలు పంచుకొనే బాద్యత నాకు కూడా ఉంది బాధ్యతలు తీరేవరకు ఆశకు వచ్చే జీతం మీకే జయకు కూడా మంచి సంబంధం చూస్తాను వున్న దాంట్లో జయ పెండ్లి చేద్దాము అని అన్నాడమ్మా

అలాటి అల్లుడు ఎవరికైనా దొరుకుతాడా? ఆ అదృష్టం మాకు కలిగింది అంటూ అల్లుడు మంచితనం గురించి తండ్రి సంతోషంగా పొగుడుతుంటె అవాక్కయి చూసింది ఆశ

నిజము? నాన్నా ఇదంతా నిజము?' సంతోషంతో నమ్మలేనంత ఆశ్చర్యంతో ఆత్రంగా అడిగింది

నిజమే నమ్మా! మనం అదృష్టవంతులం తల్లీ ఎలా ఈ సంసారాన్ని ఇకపై ఈదుకురావాలి? అని రేయింబగళ్ళు ఆలోచిస్తున్నా దేవునిలాంటి నీ

ధర్మపథం

మనపని జరగాలంటే

ఇతర స్థలాలలో ఉన్న వారివల్ల మన పనులు జరగాలంటే జాబులు వ్రాస్తాము. వాటివల్ల ప్రయోజనం కనబడకపోతే మన మనుష్యులను పంపిస్తాము. అప్పటికీ అది సాధ్యం కాకపోతే స్వయంగా వెళ్లవలసి ఉంటుంది ఇలాగు జాబుకంటె మనిషికీ, మనిషికంటె తనకే బలం ఎక్కువ. ఆ రీతిగానే ఉన్న ఊరిలో-నయినా సరే, ఏదయినా పని కావా-లంటే తన మనుష్యులను పంపడం-కంటె స్వయంగా ఆ పనిని చూసు-కోవడం ఎంతో ఉత్తమం. తన పనిలో తనకు వుండే శ్రద్ధ ఇతరులకు చాలా అరుదుగా ఉంటుంది

ఒక భూస్వామి పొలంలోని ఒక గట్టుపైని ఒక చెట్టు వుంది అతడు తన పొలాలన్నిటినీ గమనించడానికి ఆ గట్టుమీదనుండే వెళ్లాలి పని వాళ్లకు కూడా అదేదారి ఆ చెట్టు క్రమంగా పెరిగి పెద్దదయింది. దాని-కొమ్మలు వచ్చే, పోయే వాళ్ల తలలకు తగులుతూ ఉండడం చూచి, అతనికి ఆ చెట్టు కొట్టి వెయ్యాలనే సంకల్పం కలిగింది ఆ చెట్టుపైని గూడుకట్టు-కొని, ఒక ఏట్రింత పక్షి, తన పిల్లలతో కూడా అందులో నివసిస్తున్నది అది, సూర్యోదయం కాగానే ఆహారానికి బయలుదేరి సాయంత్రానికి గూడు చేరుకుంటుంది వచ్చేటప్పుడు పిల్ల-లకు ఆహారం కూడా తెస్తుంది

అక్కడ ఆనాడు ఏమి జరిగినదీ తన పిల్లలను అడిగి తెలుసుకుంటుంది

ఒకనాడు కర్షకుడు "ఈ చెట్టు కొట్టి-వెయ్యండి" అని తన సేవకులతో చెప్తూ వుండగా విని, అవి తమ తల్లికి చెప్తూ "మనం మరో చోటికి పోదాం" అన్నవి. "రేపటికి భయంలేదు పనివాళ్ళు దీన్ని కొట్టరు" అన్నది. అలాగే జరిగింది. తర్వాత ఆ యజమాని తన కొడుకులను పిలిచి" పనివాళ్ళు నామాట పట్టించుకోలేదు మీరే యీ చెట్టును కొట్టి వెయ్యండి" అని చెప్పాడు పక్షి పిల్లలు ఆ మాటను తల్లికి చెప్పాయి. తల్లి పక్షి "ఇంకామనం ఇక్కడ ఉండవచ్చు వాళ్ళు కూడా చెట్టును కొట్టి-వెయ్యరు" అని చెప్పింది. కర్షకుని పుత్రులు కూడా చెట్టును కొట్టడానికి శ్రద్ధ చూపలేదు ఇది చూచి ఆ భూస్వామి ఇతరులను నమ్మి లాభం-లేదు రేపు నేనే దీనిని కొట్టివేస్తాను" అని అంటూ వుండగా పక్షిపిల్లలు విని తల్లితో ఆ సంగతి చెప్పాయి. "ఇతరులపై ఆధారపడక, అతడు స్వయంగా వచ్చి ఈ చెట్టును కొట్ట-దలచినపుడు, ఆ పని జరిగితీరుతుంది. రండి, మనం మరొక చోటికి పోదాం" అని అది, పిల్లలతో మరొక చోటికి వెళ్లిపోయింది

ఎవరైనా స్వంతంగా పని చేసు-కుంటేనే ఆ పని జరుగుతుంది ఇత-రులపై ఆధారపడితే, ఆ పని జరగడం దుర్లభం

—బులుసు వేంకటరమణయ్య.

ఆదర్శం

భర్త ఆదర్శంవల్ల, ఉన్నతమైన వ్యక్తిత్వంవల్ల నా గుండెలపై భారం తీరిపోయింది ఈ కాలంలో అందరూ ఆదర్శాలువల్లె వేశేవారే కానీ ఆచరణలో చూపించేవారు బహు కొద్ది మంది మాత్రమేనమ్మా ఆ కొద్దిమందిలో నీ భర్త ప్రప్రథముడమ్మా అతనలా అంటుంటె అతని మంచి తనానికి నా కళ్లలో నీళ్ళు తిరిగాయి అంటూ ఆమెను తన హృదయానికి చేర్చుకుంటూ నా బంగారు తల్లీ ఏ బంగారు పుష్పాలతో భగవంతుని పూజించిందో ఉన్నతమైన వ్యక్తిని భర్తగా పొందింది" అను-కున్నాడాయన మనసులో

తండ్రి హృదయానికి తల ఆనించుకున్న ఆశ మనసు ఆనంద తరంగిణే అయింది

శేఖర్‌ని ఎంత తప్పుగా అర్థం చేసుకున్నాను నాన్న చెప్పినట్లు అతను ఎంత ఆదర్శప్రాయమైన వ్యక్తి అటువంటి భర్త దొరకడం నిజంగా తన అదృష్టం' అనుకుంటూ లేచింది

ఆమె మనసు ఎంత త్వరగా శేఖర్‌ను చూద్దామా అని త్వరపడసాగింది తొమ్మిది అవుతుండగా శేఖర్ వచ్చాడు స్కూటర్ శబ్దమవగానే పరుగెత్తుకెళ్లి అతని హృదయంపై వాలి నిన్నటినుంచి తను పడిన వేదనంతా మరచిపోవాలని ఆరాటపడింది కానీ అక్కడ తల్లి, తండ్రి, చెల్లెలు ఉండటంతో ఆపని చేయలేక పోయింది శేఖర్ వస్తునే ఆశ ముఖంలోని నిన్నటి ఆవేదన మాయమయి ఇప్పటి సంతోషాన్ని, తృప్తిని గ్రహించి సంతృప్తిగా తనలోనే నవ్వు-కున్నాడు ఉదయం ఆశ ముఖాన్ని చూసి సాయం-త్రం తప్పకుండ తను ఈ ఇంటికి వస్తుందని అంచనావేసి తను సరాసరి బ్యాంక్‌నుంచి సరాసరి ఒక ఫ్రెండ్ దగ్గరికి వెళ్లి తొమ్మిది అవుతుండగా ఇలావచ్చాడు ఇప్పటి ఆశ ముఖంలోని వెలుగుల్ని చూసి సంతోషించాడు శేఖర్

వారిద్దరినీ అక్కడే భోంచేసి వెళ్లాలని పార్వతీశం-గారు పట్టుపట్టడంతో భోజనం ముగించుకున్నారు

స్కూటర్‌పై తిరిగి ఇంటికి బయలుదేరారిద్దరూ ఆ చల్లని నిశీధిలో అతని నడుము చుట్టూ చేతులు బిగించి తృప్తిగా తేలికబడ్డ మనసుతో అతని వీపుపై తల ఆన్చింది ఆశ □